

Møte mandag den 18. desember kl. 10

President: Gunnar Breimo

Dagsorden (nr. 35):

1. Muntlig innstilling fra Stortingets presidentskap om midlertidig endring i Stortingets forretningsorden.
§ 53 nr. 3 tredje punktum skal lyde:
«En representant kan stille ett spørsmål i en ordinær spørretime.»
Endringen trer i kraft straks og gjelder inntil utgangen av mars 2001.
2. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om disponering av utrangerte rørledninger og kabler på norsk kontinentalsokkel
(Innst. S. nr. 29 (2000-2001), jf. St.meld. nr. 47 (1999-2000))
3. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om kraftutvekslinga mellom Noreg og Danmark
(Innst. S. nr. 93 (2000-2001), jf. St.meld. nr. 9 (2000-2001))
4. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om samtykke til ratifikasjon av en protokoll av 30. november 1999 til konvensjonen om langtransportert grensekryssende luftforurensning av 13. november 1979, som gjelder reduksjon av forsuring, overgjødning og bakkenært ozon
(Innst. S. nr. 88 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 87 (1999-2000))
5. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om olje- og gassvirksomheten
(Innst. S. nr. 89 (2000-2001), jf. St.meld. nr. 39 (1999-2000))
6. Innstilling fra kommunalkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantane Karin Andersen og Hallgeir H. Langeland om å fremja ei tilleggs melding til St.meld. nr. 39 (1999-2000) om olje- og gassverksemda som skal retta spesiell merksemd på oljearbeidarane sine vilkår og på helse-, miljø- og sikkerhetsaspekt ved arbeid knytta til norsk sokkel
(Innst. S. nr. 47 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:90 (1999-2000))
7. Referat

Presidenten: Representanten Hans J. Røsjorde, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Statsråd Olav Akselsen overbrakte 2 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Presidenten: Representanten Karin Andersen vil framsette et privat forslag.

Karin Andersen (SV): På vegne av Magnhild Melveit Kleppa og meg sjøl vil jeg sette fram forslag om snarest å klargjøre de langsiktige virkningene EFTA-domstolens vedtak av 20. mai 1999 vil få for den differensierte arbeidsgiveravgiften og norsk distriktpolitikk, og forberedelse av arbeidet med en notifikasjon slik at

geografisk differensiering og støttenivå i distriktpolitikken beholdes etter 2003.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Før sakene tas opp til behandling, vil presidenten foreslå at formiddagens møte avbrytes for Stortingets julelunsj kl. 13.45 og settes igjen for kveldens møte kl. 16.00. – Ingen innvendinger er kommet mot presidentens forslag, og det anses vedtatt.

Sak nr. 1

Muntlig innstilling fra Stortingets presidentskap om midlertidig endring i Stortingets forretningsorden.

§ 53 nr. 3 tredje punktum skal lyde:

«En representant kan stille ett spørsmål i en ordinær spørretime.» Endringen trer i kraft straks og gjelder inntil utgangen av mars 2001.

Stortingspresident Kirsti Kolle Grøndahl: Bare en kort begrunnelse for at dette forslaget kommer opp.

I denne høstsesjonen har det i halvparten av de ordinære spørretimeene vært nødvendig for presidenten å benytte adgangen etter forretningsordenen til å begrense oppfølgingsspørsmål til ett for at sakene på dagsordenen skulle kunne avsluttes i løpet av den reglementsmessige tiden for formiddagens møte. Presidentskapet finner denne situasjonen utilfredstillende og går etter samråd med gruppelederne inn for følgende midlertidige tiltak:

1. Presidentskapet foreslår en endring av forretningsordenen som går ut på at en representant kan stille ett spørsmål i den ordinære spørretimen mot nå to spørsmål. Vi foreslår ingen endringer av regelen om at en representant hver uke kan stille sammenlagt to spørsmål til skriftlig besvarelse og i ordinær spørretime.

2. De samme talerstolene som brukes under den muntlige spørretimen, vil også bli brukt under den ordinære spørretimen. Man bruker altså talerstolene på gulvet under hele spørretimen på onsdag. Denne talerstolen som jeg nå benytter, vil altså ikke bli brukt i den ordinære spørretimen.

Disse tiltakene vil bli gjort gjeldende allerede fra den første spørretimen over nyttår for en prøveperiode inntil påsken 2001. Ordningen vil så bli evaluert for eventuelt å komme inn som fast ordning i forretningsordenen.

Presidentskapet ber om tilslutning til denne ordningen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 1485)

Sak nr. 2

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om disponering av utrangerte rørledninger og kabler på norsk kontinentalsokkel (Innst. S. nr. 29 (2000-2001), jf. St.meld. nr. 47 (1999-2000))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1485)

S a k n r . 3

Innstilling frå energi- og miljøkomiteen om kraftutvekslinga mellom Noreg og Danmark (Innst. S. nr. 93 (2000-2001), jf. St.meld. nr. 9 (2000-2001))

Tore Nordtun (A) (komiteens leder og ordfører for saken): Innst. S. nr. 93 er en innstilling fra energi- og miljøkomiteen angående kraftutveksling mellom Norge og Danmark. Som kjent ble energiloven vedtatt i begynnelsen av 1990-tallet og gjort gjeldende fra 1992. Den medførte, som kjent, at en fikk avregulering av elmarkedet også i Norden, og ikke bare i Norge. Det vi i dag kan konstatere, er at det vedtaket som ble gjort i Stortinget på begynnelsen av 1990-tallet når det gjelder elmarkedet, har vært veldig vellykket, og det fremstår i dag som en modell for den videre avregulering som vi nå ser i Europa.

I denne innstillingen legger en opp til at kraftutvekslingen mellom Norge og Danmark over Skagerrak-kabelen skal bygge på de samme prinsippene som i dag gjelder for utveksling av kraft mellom Norge, Sverige og Finland. Det er avgjørende for et fungerende nordisk elmarked at overføringskapasiteten mellom landene gjøres tilgjengelig for markedsaktørene på like vilkår. Det som nå skjer ved det vedtaket vi gjør i dag, er åpningen av Skagerrak-kabelen som gir adgang for tredje part. Det vil være en utvidelse, og det blir et mer effektivt kraftmarked i Norden.

Gjøres ikke denne kabelen tilgjengelig for markedet nå, vil det være et tilbakeskritt sett i forhold til det som var intensjonene i energiloven og vedtakene som ble fattet i begynnelsen på 1990-tallet.

Komiteen har vært opptatt av denne kabelen og fordelingen av kostnadene her. Men jeg vil vise til innstillingen om at kostnadene og tapene ved kabelanleggene vil bli dekket av sentralnettordningen.

En er opptatt av hvordan denne økningen vil slå ut for kundene i sentralnettet. En vil peke på at omleggingen skjer samtidig med endringene i fordelingen av sentralnettarriffen der forbrukerne får økt sin andel fra 50 pst. til 60 pst. Komiteen ser imidlertid at forbrukerne vil kunne tjene på at Skagerrak-kabelen åpnes, hovedsakelig fordi prisbufferen som i dag begrenser kraftutvekslingen, forsvinner. På denne måten vil kraftmarkedet bli mer effektivt og fungere bedre for alle parter.

Alle partier, unntatt SV, slutter seg til denne innstillingen, og dette skulle da stå på et solid politisk grunnlag.

Hallgeir H. Langeland (SV): 9. mars i år gjekk sentrumsregjeringa av på gasskraftsaka. I heile sin argumentasjon la den nåverande statsministeren særleg vekt på at norske gasskraftverk ville koma til erstatning for import av sterkt forureinande kolkraft – først blei danske kolkraftverk brukte i argumentasjonen, men for å gjera det endå verre, kopla ein òg inn polske kolkraftverk som ei skremsle. SV og sentrumspartia har i etterkant prøvd å få

dokumentasjon på at auka utslepp i Noreg frå gasskraftverk likevel ville redusera utsleppa totalt i Europa. Denne dokumentasjonen ser ut til å la venta på seg. For å unngå den motsette dokumentasjonen, har SFT blitt knebla av Regjeringa.

Etter vedtak i samband med budsjettet utgreier ein nå moglegheita for å pålegga leveransar av ei viss mengd kraft frå nye fornybare energikjelder. Dette for å stimulera til utbygging av alternative energikjelder i Noreg. Dette er eit forslag som òg SV har slutta seg til. Kvifor kan ein ikkje gjera det same når det gjeld import og kjøp av kraft? Me er alle kjende med at produksjon frå slike kjelder utgjer ei monaleg mengd av kraftproduksjonen bl.a. i Danmark. Nå er det langt frå noko underskot i kraftbalansen i Noreg. Men om den situasjonen nokon gong skal oppstå med tyngd, ville det vera uheldig om Noreg medverka til å starta opp sterkt forureinande kolkraftverk i Danmark.

Då må heller Noreg gjennom regelverket medverka til at det er den alternative, fornybare energien som får betre vekstvilkår i andre land. Det er derfor underleg at ikkje noko parti støttar SVs forslag om å utgreia dette. Eg tar opp forslaget.

Presidenten: Hallgeir H. Langeland har tatt opp det forslag han refererte til.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3.
(Votering, se side 1485)

S a k n r . 4

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om samtykke til ratifikasjon av en protokoll av 30. november 1999 til konvensjonen om langtransportert grensekryssende luftforurensning av 13. november 1979, som gjelder reduksjon av forsuring, overgjødning og bakkenært ozon (Innst. S. nr. 88 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 87 (1999-2000))

Øyvind Korsberg (Frp) (ordfører for saken): Denne innstillingen tar for seg reduksjon av forsuring, overgjødning og bakkenært ozon.

Gøteborg-protokollen, som 31 stater, inklusiv Norge har undertegnet, skal regulere de nasjonale utslipp av svoveldioksid, nitrogenoksid, ammoniakk og flyktige organiske sammenbindinger med unntak av metan.

Det er en videreføring og forbedring av tidligere avtaler. For Norge er denne avtalen viktig, siden mer enn 90 pst. av den sure nedbøren over Norge kommer fra andre lands utslipp. Gøteborg-protokollen vil sannsynligvis føre til at norske vassdrag blir mindre sure, og at behovet for kalking av vassdrag kan gå ned på sikt.

Komiteen er klar over at fra 1980-tallet og fram til i dag har områder med forsuringsskader her til lands blitt redusert som følge av utslippsreduksjoner i Europa. Den nye protokollen innebærer en videreføring av de resultater som er oppnådd. Komiteen har grunn til å anta at resultatet med den nye protokollen vil være at områder

som i dag er overskredet av toleransegrenser for forurening, blir redusert med om lag 70 pst. i forhold til 1990-nivå.

Komiteen er klar over at oppfølging av protokollen vil kunne medføre økende kostnader for skipsfarten dersom det blir gjort vedtak om å gjennomføre tiltak for denne sektoren. Komiteen er klar over at de økonomiske konsekvensene av mulige tiltak for skipsfarten ikke er avklart, noe som Regjeringen har varslet at den vil komme tilbake til før eventuelle vedtak. Komiteen har vært opptatt av at det blir lagt vekt på å gjennomføre tiltak og virkemidler som gjør at forpliktelsene kan oppfylles til lavest mulig kostnad. Komiteen er klar over at Regjeringen vil komme tilbake med en vurdering av virkemidler og konkrete forslag for å oppfylle våre forpliktelser i protokollen på en mest mulig kostnads- og styringseffektiv måte. En samlet komitee er derfor opptatt av at de virkemidler og tiltak som blir iverksatt, ikke medfører konkurransevridning for norsk industri og næringsliv.

Et flertall i komiteen, bestående av Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, mener det er grunner som kan tale for opprettelse av et fond basert på svovelavgiften. Fondet skal brukes til miljøtiltak i prosessindustrien samt gjøre svovelavgiften mer målrettet. Dette flertallet ber derfor Regjeringen vurdere de miljømessige gevinster ved opprettelsen av et fond i forhold til dagens ordning.

Etter Fremskrittspartiets syn er dagens SO₂-avgift av ren fiskal karakter, som ikke har noen som helst miljøeffekt. Vi er også oppmerksom på at ingen av de land som prosessindustrien i Norge konkurrerer med, har innført tilsvarende avgift. Fremskrittspartiet syns det er et positivt initiativ prosessindustrien har tatt for å få gjort det slik at dagens gjeldende avgift avvikles og erstattes av en forpliktende avtale med myndighetene, slik at industrien betaler det som er dagens SO₂-avgiftssats, inn på et fond for å finansiere rensetiltak. Vi ser derfor positivt på et innspill der dagens fiskale avgift konverteres til en ren miljøavgift. Etter vårt syn er det en fornuftig måte å finansiere rensetiltak på som bidrar til å løse den nasjonale forpliktelsen som ligger i Gøteborg-protokollen.

Til slutt vil jeg ta opp Fremskrittspartiets forslag i innstillingen.

Presidenten: Øyvind Korsberg har tatt opp det forslag han refererte til.

Hallgeir H. Langeland (SV): Det er berre eitt område i denne saka som skapar litt hovudbry. Det er tempoet dette skal skje i. Eg vil då utfordra dei andre partia til å slutta opp om SV sitt forslag. Grunnen til det er at alle parti, kanskje med unntak av Framstegspartiet, ønskjer å redusera SO₂-utsleppa. Alle parti er einige om at det skal vurderast om det skal opprettast eit fond som i større grad målrettar innsatsen på SO₂-avgifta. Det blir altså berre eit spørsmål om kor raskt me kan koma i gang med tiltaka, som alle er einige om er nødvendige, men det er altså berre eitt forslag som seier noko om framdrifta. Det er sjølvsagt fullt mogleg å klara å leggja fram forslag til

tiltak allereie i revidert nasjonalbudsjett. Då er det rart at me ikkje her i dag kan koma i gang med prosessen, som ikkje berre ivaretar Gøteborg-protokollens intensjon, men òg medverkar til konkrete miljøforbetringar så raskt som mogleg.

Eg vil ta opp forslaget frå Sosialistisk Venstreparti.

Presidenten: Hallgeir H. Langeland har tatt opp det forslaget han refererte til.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4.
(Votering, se side 1485)

S a k n r . 5

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om olje- og gassvirksomheten (Innst. S. nr. 89 (2000-2001), jf. St.meld. nr. 39 (1999-2000))

Presidenten: Etter ønske fra energi- og miljøkomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 50 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene: Arbeiderpartiet 15 minutter, de øvrige grupper 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt høve til replikkordskifte på inntil fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Gunnar Kvasheim (V) (ordfører for saken): En samlet komitee framhever betydningen inntektene fra petroleumsvirksomheten har hatt og fortsatt vil ha for utviklingen av det norske velferdssamfunnet. Vi har fortsatt betydelige olje- og gassressurser som kan og bør tas i bruk. På denne bakgrunn er det en viktig utfordring å styrke kontinentalsokkelens konkurransekraft. Dette er meldingens hovedtema, og dette hovedtema behandles grundig og konkret. De forslagene som fremmes, har fått bred tilslutning i komiteen. Forenkling, stabilitet, forutsigbarhet, teknologisk utvikling og internasjonalisering er sentrale nøkkelord. Det er også lagt opp til at en skal få en bedre balanse i de operative miljøene, med større plass til de mindre selskapene. For å få den nødvendige framdrift i dette forbedringsarbeidet som skal styrke konkurransekraften på vår kontinentalsokkel, ber komiteen om at Regjeringen allerede i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett til sommeren legger fram en melding om framdriften i arbeidet med de ulike foreslåtte tiltakene.

Det har under hele oljearaen vært en bevissthet om at reservene vil ta slutt. Den teknologiske utviklingen har ført til at perspektivene for næringen har blitt lenger enn det som en gang var prognosene. Komiteens utgangspunkt for behandlingen av den meldingen vi i dag diskuterer, er at petroleumsvirksomhetens framtidsutsikter er lengre enn dens historie. Det er et annet perspektiv enn det en hadde da disse spørsmålene ble diskutert for bare få år siden. Det er viktig å ha dette perspektivet klart for

(Kvassheim)

seg når en skal diskutere justeringene som det nå legges opp til.

Komiteen understreker at Norge skal ha som ambisjon å være et foregangsland som energiproducent, men dette skal kombineres med aktiv innsats for å være et foregangsland og når det gjelder miljøspørsmål. Dette er en ambisjon som forplikter. Helse, miljø og sikkerhet har stått mer sentralt i komiteens arbeid enn i meldingen som foreligger til behandling. Vårt utgangspunkt har vært signal fra Oljedirektoratet som gir grunn til bekymring. Det snakkes om at risikonivået øker, og at selskapenes oppfølging er dårligere i noen tilfeller. Det er et bredt ønske i komiteen om å få en gjennomgang i et bredere spekter enn det meldingen legger opp til, for selv om komiteen ikke ønsker å svartmale situasjonen, så ønsker en å ta den på alvor. Det er bakgrunnen for at en ønsker en ny melding om helse-, miljø- og sikkerhetsspørsmål knyttet til oljesektoren til behandling i Stortinget neste høst.

Redningshelikoptertjenesten er og sentral for alle som er opptatt av virksomheten som er på vår kontinentalsokkel. Sentrumsregjeringen hadde lagt opp til at det skulle komme en melding om redningshelikoptertjenesten til Stortinget før sommeren. Den kom ikke, og nå vet vi at den nye regjeringen kommer med en melding til våren. Sentrumspartiene og SV ønsker allerede nå å gjøre det klart at vi i forbindelse med den meldingen vil gå inn for en reaksjonstid på 15 minutter, slik Fostervoll-utvalgets innstilling legger opp til. Flertallet vil vente, men håper sterkt at den konklusjonen som sentrumspartiene og SV nå går for, får bred tilslutning når denne saken kommer til behandling i Stortinget til våren. Dette er en meget viktig sak for alle som er opptatt av offshorevirksomheten, og for kystbefolkningen generelt.

På ett område er det dissens i komiteen. Det gjelder spørsmålet om grensen for når behandling av investerings saker skal komme til Stortinget. Den grensen foreslås økt fra 5 milliarder kr til 10 milliarder kr, og det er begrunnelsen tidsbruk samt at selskapene foretar en tilpasning til den grensen som i dag er på 5 milliarder kr, som brukes som argument for Regjeringens forslag. Venstre, de øvrige sentrumspartiene, SV og Fremskrittspartiet deler ikke den oppfatningen og ønsker å beholde dagens grense på 5 milliarder kr. Vi viser til at behandlingstiden i Stortinget har vært ned til to–tre måneder, ja endog kortere enn det for saker i denne størrelsesorden, og det burde være en akseptabel behandlingstid.

Sentrumspartiene og SV har også ytret ønske om at det til våren legges fram en samlet tiltaksplan for å utvikle CO₂-fri teknologi for gasskraftverk. Det har ikke flertallet gått inn på, men jeg håper at det sammen med den handlingsplanen som kommer til våren, for at vi skal nå Kyoto-målsetningene våre, kommer med en tiltaksplan for utvikling av CO₂-frie gasskraftverk.

Det vi i dag behandler, ville naturlig hørt sammen med organiseringen av Statoil og SDØE, fordi det også vedrører konkurransesituasjonen på kontinentalsokkelen. Nå vet vi at den saken kommer til behandling til våren. Fra Venstres side er det et utgangspunkt at vi ønsker å bi-

dra til et bredt kompromiss rundt Statoil-organiseringen og SDØE, og at den enigheten som på mange måter preger dagens innstilling, også kan ligge til grunn da.

Aud Blattmann (A): Som saksordføreren redegjorde for, er det bred enighet i Stortinget om de fleste områdene i olje- og gasspolitikken. Det gir næringen signal om stabile rammevilkår, noe som er viktig i en næring der det foretas store og langsiktige investeringer.

Olje- og gassvirksomheten har satt et vesentlig preg på samfunnsutviklingen i vårt land de siste 30 årene. Inntektene fra virksomheten har gjort at vi har kunnet bygge et av de beste samfunnene i verden. Men vi må ikke glemme at det har hatt sin pris. Utvinningen av ressurser medfører en betydelig risiko for helse, liv og miljø. Vi må dessverre konstatere at mange arbeidere har mistet livet eller blitt skadet i større og mindre ulykker. Dette tross for at myndighetene og oljeselskapene har prioritert sikkerhet og arbeidsmiljø høyt. I senere tid har vi fått signaler som tyder på at risikoen øker, og at sikkerheten har blitt dårligere. Dagsavisen, fredag 15. desember, viser til at OD har fått rapport om 464 såkalte uønskede hendelser på sokkelen fram til utgangen av november. Det er alvorlig.

Jeg skal passe meg vel for å ha for sterke meninger om årsakene til dette. Men jeg har en oppfatning av at en sterk fokusering på effektivitet har ført til mindre fokusering på sikkerhet. Vi er også i den situasjon at mange av plattformene får en lengre levetid enn planlagt fordi man klarer å utvinne mer olje og gass enn man trodde da feltet ble utbygd. Dette krever selvsagt store investeringer i vedlikehold, slik at alderen på installasjonene ikke øker risikoen for ulykker. Oljemeldingen omtaler helse, miljø og sikkerhet. Jeg mener likevel det er nødvendig, ikke minst for alle som arbeider i næringen, at Stortinget får anledning til å drøfte de mange sidene ved sikkerheten som egen sak. Jeg er derfor glad for at kommunalministeren vil legge fram en stortingsmelding om dette til neste år.

Mange selskaper er lisensinnehavere på sokkelen, med operatøransvar eller som deltakere. Selskapene er forskjellige. Og hver for seg deltar de med sin kompetanse. Vi vet også at nye og mindre selskaper ønsker å få tildelt lisenser på sokkelen. Komiteen støtter Regjeringen når de vil åpne for mindre oljeselskaper, leverandørindustrien og såkalte nedstrømselskaper på sokkelen. En forutsetning er selvsagt at de innehar den nødvendige kompetanse. Jeg tror at i små og marginale felt og i haleproduksjon i eldre felt vil disse selskapene kunne være et nyttig supplement til de større selskapene, og vi vil få bedre ressursutnyttelse og større verdiskaping.

Samtidig som vi ser nye selskaper banke på døren, opplever vi også en teknologiutvikling som åpner for store muligheter. Teknologiutviklingen gjør det mulig å utvinne olje og gass på store havdyp, og vi klarer å øke utvinningsgraden i eksisterende og nye felt. Slik blir næringen mer lønnsom, og felt som før var marginale, blir nå bygd ut.

Leverandørindustrien har vært gjennom en vanskelig periode. Fortsatt er mange arbeidstakere innenfor denne

industrien rammet av ordretørke, med påfølgende permitteringer og oppsigelser. Heldigvis er det ting som tyder på at det vil snu. Nye kontrakter er inngått, ingeniørene kan slå på datamaskinene og mange verftsarbeidere kan igjen starte sveisingen. Slik vil bedriftene beholde godt kvalifiserte arbeidere. Dette er viktig for bedriftene, men også for de mange lokalsamfunnene der bedriftene ligger.

Vi har hatt en tendens til å tenke på olje- og gassindustrien som en nasjonal næring. Det er selvsagt feil. De norske oljeselskapene er representert mange steder i verden og deltar i store felt til lands og til havs. Gjennom sin aktivitet på sokkelen har selskapene våre opparbeidet seg en kompetanse på oljeutvinning til havs som det er etterspørsel etter andre steder i verden. I en internasjonalisering av vår olje- og gassindustri må vi også sørge for at leverandørindustrien blir med ut. Den har også betydelig kompetanse som så absolutt bør gjøre den konkurransedyktig.

Gjennom arbeidet med oljemeldingen har vi fått bekræftet at vi har en olje- og gassnæring som har tro på fremtiden, og som viser evne til å fornye seg. Det er jeg glad for. Vi vil ha olje- og gassressurser flere tiår fremover på norsk sokkel, og vi har en næring som i større og større grad tar steget ut i verden.

Øyvind Vaksdal (Frp): Det er særdeles viktig at vi hele tiden fokuserer på rammebetingelsene for olje- og gassvirksomheten, som er en av våre aller viktigste næringer, og som tilfører landet store inntekter.

Etter en tid med høye oljepriser og høye dollarkurser har vi de siste uker hatt en reduksjon i oljeprisen, men det er iallfall foreløpig ikke dramatisk. Det er imidlertid viktig at vi har rammevilkår som gjør norsk sokkel mer robust for svingningene i oljeprisene.

Vi husker alle hva som skjedde sist vi hadde en kraftig nedgang i prisene. En rekke utbyggingsprosjekter ble utsatt eller skrinlagt, og dette fikk dramatiske konsekvenser for leverandørindustrien med både permitteringer og oppsigelser. Dette igjen medførte oppsplitting av kompetansemiljøer det hadde tatt flere tiår å bygge opp.

Vi vil alltid ha noen svingninger i utbyggingstakten på sokkelen, men det må være et mål å unngå den dramatiske svikten vi hadde for kort tid siden. Det ligger en rekke fornuftige tiltak i den meldingen vi i dag behandler som vil bedre norsk sokkels konkurransekraft, men dette alene er ikke nok. Jeg ser også fram til en gjennomgang av sokkelens skatteregime, der vi etter vårt syn først og fremst må fjerne bruttoskattene på sokkelen, i tillegg til å lage et skatteregime som i større grad deler økonomiske oppsider og nedsider. Dette er nok det viktigste tiltaket for å styrke norsk sokkels konkurransekraft, slik at bransjen i større grad tåler svingningene i oljeprisene.

I meldingen legges det opp til et annet og mer mangfoldig aktørbilde på sokkelen, og dette ser vi på som svært positivt. Ved å slippe til selskaper som i større grad er spesialisert på nisje- og haleproduksjon, vil en også få til en langt bedre utnyttelse av våre petroleumsressurser.

Fremskrittspartiet ser også svært positivt på at det legges opp til en forenkling av søknadsdokumentasjonen, og

vi er spesielt tilfreds med at det åpnes for gruppesøknader, noe som vi har tatt til orde for ved flere anledninger tidligere.

Vi vil ta til orde for at anbudsprinsippet legges til grunn ved tildeling av konsesjoner. Dette vil legge bedre til rette for likebehandling og konkurranse på sokkelen, og kan i tillegg styrke norske selskapers muligheter når det skal satses internasjonalt.

Det er også viktig at man i oljesektoren har forsvarlige bestemmelser innenfor området helse, miljø og sikkerhet, og at vi har effektiv kontroll og tilsyn med at sikkerhetsbestemmelsene blir fulgt. Vi har dessverre fått diverse signaler om at det av og til har gått litt fort i svingene. Jeg er derfor tilfreds med at det skal utarbeides en egen melding til Stortinget som skal fokusere på helse, miljø og sikkerhetsmessige aspekter ved arbeidet på sokkelen.

Jeg vil med dette ta opp forslagene nr. 1 og 2, på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre samt forslag nr. 3, på vegne av Fremskrittspartiet.

Presidenten: Øyvind Vaksdal har tatt opp de forslag han refererte til.

Bror Yngve Rahm (KrF): Innstillingen om olje- og gasspolitikken, som Stortinget har til behandling i dag, viser at det i stor grad er enighet om hovedlinjene partiene imellom. Det er viktig at det på et område som er så betydningsfullt for Norge, er mulig å finne kompromisser som kan samle en så bred oppslutning i Stortinget som det innstillingen gir uttrykk for.

Komiteen legger stor vekt på at Norge skal være en betydelig energinasjon, samtidig som vi skal være et foregangsland innen miljø. Kristelig Folkeparti slutter seg selvsagt til målsettingen om en ambisiøs miljøatsing i forbindelse med olje- og gassutvinningen. Vi mener at det må gjennomføres grundige miljøanalyser i forbindelse med nye lete- og utvinningsområder før ny virksomhet startes opp, ikke minst sett i forhold til våre store fiskeressurser. Kristelig Folkeparti er også opptatt av at det vurderes å etablere soner for olje- og gassrelatert virksomhet, bl.a. i Skagerrak og Barentshavet, for å beskytte miljømessig svært sårbare områder.

En av våre største utfordringer på norsk kontinentalsokkel er å videreutvikle og styrke sokkelens konkurransekraft, som følge av en internasjonal petroleumsindustri i store endringer. Flere store oljeselskaper har gått sammen i større enheter for å styrke sin posisjon og ved det å sette seg selv bedre i stand til å møte morgendagens utfordringer. Norsk olje- og gassvirksomhet må også ta hensyn til dette og foreta endringer og tilpasninger som ivaretar og styrker Norges posisjon som en betydelig aktør innenfor petroleumsområdet.

Det er bl.a. i denne sammenheng viktig å legge til rette for nødvendige omorganiseringer og endringer av Statoils eierstruktur og avklaringer av hvilken rolle selskapet skal spille i fremtiden. Dette vil Stortinget få anledning til å drøfte grundigere under behandlingen av St.prp. nr. 36 for 2000-01, sannsynligvis i løpet av våren 2001. Sentrumspartiene hadde likevel helst sett at denne

proposisjonen ble behandlet i sammenheng med dagens melding, da organiseringen av Statoil og SDØE i stor grad påvirker arbeidet med flere av de målsettingene som meldingen skisserer, slik sentrumsregjeringen i sin tid la opp til.

Komiteen har i sin innstilling uttrykt bekymring for helse- og sikkerhetsarbeidet på sokkelen. Det har kommet signaler om at skadeomfanget er økende, og at innsatsen på dette området ikke er tilfredsstillende ivaretatt. Det er viktig å understreke nødvendigheten av at det settes ambisiøse mål for sikkerheten ved våre oljeinstallasjoner. Kristelig Folkeparti er derfor tilfreds med at Regjeringen har varslet at den vil komme til Stortinget med en egen melding om helse, miljø og sikkerhetsmessige aspekter ved det å arbeide offshore. Temaer som bør ha plass i en slik melding, er bl.a. vedlikehold, miljøhensyn og overvåking av trykknivå.

Regjeringen og stortingsflertallet vil heve grensen fra 5 milliarder kr til 10 milliarder kr for prosjekter som kan godkjennes av Kongen i statsråd. Begrunnelsen er bl.a. at dette vil lette behandlingsprosedyren og hindre unødige forsinkelser. Sentrumspartiene og Fremskrittspartiet er uenig i dette. De erfaringer vi har med denne type saker, er at nye utbyggingssaker er blitt høyt prioritert i komiteen, noe som bl.a. medførte at utbyggingen av Kvittebjørn og Grane ble ferdigbehandlet på under tre måneder og således ikke representerte et forsinkelsesproblem, slik flertallet hevder.

For Kristelig Folkeparti og sentrum er det av stor betydning at de største prosjektene blir forankret gjennom behandling i Stortinget, som bør være direkte involvert i så store investeringsprosjekter som vedrører sentral ressursforvaltning og viktige miljøspørsmål. Det er også mye som taler for at planlagte prosjekter i de nærmeste fem årene vil ligge nærmere 10- enn 5-milliardersgrensen, ut fra foreløpige kostnadsoverslag.

Som følge av lave oljepriser i 1999 opplevde leverandørindustrien en ordretørke som rammet hardt. Dette framtvang store omstruktureringstiltak, som bl.a. innebar betydelig nedbemanning. Det er viktig å ivareta kompetanse og arbeidskraft innenfor denne industrien. Komiteen understreker derfor i innstillingen viktigheten av at allerede igangsatte tiltak må ivaretas og videreutvikles etter behov, for å sikre gode rammebetingelser som ikke er for konjunkturavhengige. Oljeprisen varierer sterkt, noe prisnivået for siste år bekrefter. Det har medført høyere aktivitet på petroleumssektoren og understreker viktigheten av at kompetanse og arbeidskraft tas vare på også i perioder med lavere oljepriser og aktivitetsnivå.

Sentrumspartiene er enig i at Norge som energinasjon skal framstå som foregangsland også på miljøsidene. Disse partier ønsker derfor at arbeidet med utvikling og bruk av resneteknologi for gasskraftverk skal intensiveres. I forbindelse med behandlingen av energimeldingen foreslo sentrumspartiene en tiltakspakke for å stimulere til utvikling og bygging av gasskraftverk uten CO₂-utslipp. Dette er viktig i forhold til våre Kyoto-forpliktelser.

Avslutningsvis vil jeg henlede oppmerksomheten på innstillingen, hvor Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og

Venstre ber om at arbeidet med en tiltaksplan for CO₂-frie gasskraftverk prioriteres, og at en slik plan legges fram for Stortinget i løpet av våren 2001.

Bent Høie (H): Inntektene fra petroleumsvirksomheten har hatt stor betydning for utviklingen av det norske velferdssamfunnet. Olje- og gassektoren blir sammen med maritime næringer trukket frem som den sterkeste og mest betydningsfulle næringsklyngen i Norge. Det har under hele oljeæraen vært en bevissthet om at reservene ville ta slutt en gang. Men den teknologiske utviklingen i bransjen har ført til at perspektivene for næringen har blitt lengre enn det som noen gang var prognosene.

I 1998 falt oljeprisene dramatisk, og det satte seg på mange måter en mer pessimistisk holdning til næringen som har blitt sittende fast. Det er derfor viktig å understreke at petroleumsvirksomhetens fremtidsutsikter i Norge er betydelig lengre enn dens historie. I uoverskuelig fremtid vil denne næringen være avgjørende for en videre utvikling av vårt velferdssamfunn, sysselsettingen og verdiskapningen. Dette er et viktig perspektiv for justeringen av norsk petroleumspolitik, og innebærer at Norge fortsatt må satse målrettet på utvikling, utdanning og forskning i tilknytning til denne betydningsfulle næringsklyngen. Høyre er derfor glad for at Regjeringen gjennom denne meldingen justerer kursen for norsk oljepolitikk. Vi vil etter dette få mer fleksible, markedsorienterte og dermed konkurransedyktige vilkår for næringen.

Norsk kontinentalsokke er i ferd med å gå over i en mer moden fase hvor kostnadene ved utbygging og drift kan bli høyere, samtidig som områder internasjonalt åpnes opp for leting og utvinning. På tross av at en for tiden har høy oljepris, må en styrke norsk sokkels relative konkurranseposisjon. Oljeprisen er lik i hele verden, så det er de ulike landenes vilkår som avgjør hvor selskaperne finner det mest fornuftig å investere sin kapital.

Høyre har registrert at NOU 2000:18 om skattlegging av petroleumsvirksomheten, har skapt en usikkerhet som er uheldig i forhold til behovet for klare forutsigbare rammevilkår for investeringer på norsk kontinentalsokke. Vi vil derfor understreke at det er behov for en rask avklaring i denne saken fra Regjeringens side. Det er ikke holdbart hvis denne NOU-en blir liggende i departementet for lenge og dermed motvirker en del av de positive signalene som ligger i denne meldingen.

Det er nettopp det denne meldingen er preget av: positive signaler. Imidlertid er det ikke så mange konkrete forslag. Derfor er det helt avgjørende at Regjeringen umiddelbart følger opp de positive signalene som er gitt i denne meldingen. Men Høyre og Fremskrittspartiet har også kommet med to konkrete forslag som ville ha forbedret dette. Forslagene ville ha betydning både for lettevirksomheten og – ikke minst – for muligheten for at flere selskaper skal kunne gjennomføre forsknings- og utviklingsprosjektene sine i Norge. Vi er for øvrig glade for at Regjeringen følger opp Høyres og Fremskrittspartiets tidligere forslag om gruppesøknader.

Det er spesielt ett område som har skapt sterk uenighet i forhold til denne meldingen, og det er grensen for

hvilke prosjekter som må godkjennes av Stortinget. Høyre støtter forslaget om å heve grensen fra 5 til 10 milliarder kr. Men det overrasker meg at Fremskrittspartiet her ikke er med på å forenkle og avbyråkratisere reglene for nettopp denne næringen.

Når det gjelder forskning og utvikling, er Høyre svært bekymret for utviklingen. Regjeringen bruker mye plass i meldingen på å omtale Demo 2000, samtidig som dette prosjektet blir nedprioritert i det vedtatte budsjettet. Derfor er vi meget bekymret for de signalene som ligger i flertallsmerknaden fra Arbeiderpartiet og sentrum angående Demo 2000. Disse partiene

«mener Demo 2000 må videreføres slik at igangsatte kjerneprosjekter blir fullført».

I budsjettdebatten svarte ministeren på utfordringen fra Høyre at budsjettet ikke innebar en styrt avvikling av Demo 2000. Med denne merknaden kombinert med budsjettvedtaket er det behov for en ny klargjøring av om Regjeringen og sentrumspartiene ønsker en styrt avvikling av Demo 2000 innen kort tid.

Høyre vil kombinere offentlig satsing på forskning og en skattestimulans for FoU-virksomheten i næringslivet.

I denne saken, og ikke minst i behandlingen av saken om eierskapet i Statoil og fremtidig forvaltning av SDØE, vil Høyre vektlegge to hovedmålsettinger for norsk oljepolitikk:

1. Styrke norsk sokkels attraktivitet for å holde investerings- og aktivitetsnivået oppe.
2. Redusere den norske olje- og gassklyngens avhengighet av norsk sokkel gjennom en sterkere internasjonalisering.

Dermed er det igjen på sin plass å etterlyse Regjeringens satsing nettopp på disse to områdene både i forhold til forskning og utvikling og – ikke minst – i forhold til å bidra til internasjonalisering.

Sikkerheten på norsk sokkel har med rette i økende grad blitt satt i fokus det siste året. Den 27. mars i år var det 20 år siden den tragiske «Alexander Kielland»-ulykken. På årets ALK-konferanse «Brutt lenke – hva lærte vi» ble konklusjonen at en måtte sette i gang en prosess for at samfunnet på en bedre måte skulle ivareta sikkerheten. Derfor er vi glade for at vi nå raskt får en egen stortingsmelding om sikkerheten på norsk sokkel.

John Dale (Sp): Spørsmålet om eigarskapen i Statoil og framtidig forvaltning av SDØE står høgt på den politiske dagsordenen. Engasjementet er stort fordi olje- og gassressursane er folkets felles eigedom. Forvaltninga må difor styrast slik at ressursane kjem samfunnet til gode. Det kravet stiller eit fleirtal av politiske parti og samfunnsborgarar seg bak. Fordi Regjeringa la fram sitt syn på saka like før helga, kunne det ha vore freistande å starta debatten alt no. Men det ville ha vore uheldig om innhaldet i St.meld. nr. 39, som står på dagens kart, fullstendig kom i skuggen av Statoil og SDØE. Det er f.eks. grunn til å festa seg ved at Regjeringa i nemnde stortingsmelding slår til lyd for at Regjeringa skal få utvida sine fullmakter på sokkelen. Saka som handlar om å overføra makt frå storting til regjering, er i realiteten alt

avgjort i samband med vedtaking av statsbudsjettet. Dette medfører at dei fleste prosjekta på kontinentalsokkelen heretter vil kunne godkjennast av Kongen i statsråd og dermed passere utanom Stortinget. Det følgjer av at grensa for storleiken på utbygging vert flytta frå 5 til 10 milliardar kr.

Det er oppsiktsvekkjande at det i St.meld. nr. 39 ikkje finst motførestellingar på dette punktet, spesielt fordi det her kan reisast interessante spørsmål om tilhøvet mellom storting og regjering. Tvert om, i meldinga står det at alt er vel. Stortinget skal framleis få avgjera dei verkeleg store utbyggingssakene, og fleirtalet i komiteen har plussa på ei setning om at Regjeringa vil orientera Stortinget om utviklinga av kostnader og lønnsemd for dei enkelte prosjekta – altså ingen dramatik.

Likevel: Det er vel kjent i Olje-Noreg at storfelta si tid er omme. Ved inngangen til 1999 utgjorde den attverande delen av dei oppdaga oljeressursane 15,7 milliardar fat. Av dette var 10,7 milliardar i felt som alt er i produksjon eller som det i dag er planlagt å utnytta.

I denne situasjonen kjem Regjeringa på banen med forslag om tilsynelatande å overta styringa av alt som er smått, medan Stortinget skal få ta stilling til verkeleg store saker, som det heiter. Haken ved det er, som sagt, at dei små prosjekta grensar opp mot heile 10 milliardar kr – kvar for seg slett ikkje små – og at summen av dei vil utgjera storparten av dei attverande oljeressursane. Så i staden for å kopla Stortinget sterkare inn i den oljepolitiske vedtaksprosessen er det det motsette som skjer.

Naturlegvis må det finnast sterke argument for å føreslå noko slikt. Men på det punktet er St.meld. nr. 39 lite opplysende. Det vert vist til behovet for kortare saksbehandling, men samtidig er det vanskeleg å sjå at omlegginga vil gje særleg stor gevinst. Så denne saka kan verta ståande som endå eit eksempel på at i vår tid, som er dominert av marknadsøkonomisk rasjonalitet, skal det svært lite til før demokratiet vert den tapande parten.

I fjor vart det i Stortingets regi avvikla eit seminar om konstitusjonelle spørsmål. Eit tema var styringsproblem knytte til mindretalsregjeringar. Mange meinte at det såkalla stortingsregjereriet i stigande grad framstår som problematisk, men det vart òg påvist at makt stadig vert overført frå storting til regjering upåakta av regjeringskonstellasjonar. Mi oppfatning er at stortingsmakta styrker stillinga si spesielt gjennom utanrikspolitikken, med stadig større følgjer for innanrikspolitikken, og gjennom makroøkonomien, der Stortinget i berre liten grad påverkar biletet. I det perspektivet vert det interessant å konstatera at også oljepolitikken i sterkare grad vert lagd i hendene på den utøvande makta med sitt solide embetsmannsbyråkrati. Difor finst det gode konstitusjonelle argument mot ei slik utvikling. Dei byggjer etter mi oppfatning opp under den gode merknaden som er skriven av representantane frå Framstegspartiet, Kristeleg Folkeparti, Senterpartiet og Venstre.

Utvinninga av olje og gass vil i tida framover få større innpass i dei nordlege områda, og av det følgjer at me gjennom oljepolitikken må vera i stand til å takla vanskelege interessekonfliktar. Tilhøvet til det tradisjonelle fisket

bør særleg stå i fokus. Sentrumpartia har i ein merknad understreka at det ikkje bør opnast for seismisk aktivitet i område der det kan vera til skade for fiskeria. I St.meld. nr. 39 vert det annonsert ein forstudie for å finna ut om ein treng konsekvensutgreiingar knytt til petroleumsvirksemd i nære kystområde. På dette punktet bør det no vera soleklart at det trengst, og at det hastar med å koma i gang.

Hallgeir H. Langeland (SV): I denne salen og i Regjeringa er ein veldig ofte oppteken av korleis ein bruker pengane frå verksemda i Nordsjøen – først og fremst det – eller av korleis ein ikkje kan bruka dei i forhold til oljefondet osv. Det er lite fokusering på arbeidsfolk og på tryggleiken for dei som produserer denne kapitalen for oss.

SV er derfor godt nøgd med at eit samla storting stiller seg bak kravet frå SV om ei eiga tryggingmelding. Det må nå koma ein skikkeleg gjennomgang av forhold knytte til helse, miljø og tryggleik, men – og det er viktig – det må ikkje bli slik at ein nå ventar med å gå vidare med dei tryggingstiltaka ein har starta opp. Tvert om er det bra om ein i den komande meldinga kan melde om auka innsats for å betra tryggleiken. Det er derfor ikkje noko bra signal alle andre parti i denne salen sender når dei kuttar i Oljedirektoratet sitt budsjett med 1 – 19 mill. kr. Det er altså berre SV som styrkjer Oljedirektoratets høve til auka kontroll og tilsyn – alle andre parti skjer ned. Her har Regjeringa ein jobb å gjera i forhold til revidert budsjett.

Miljøkostnadene ved olje- og gassverksemd er store, og når me i tillegg får vita at olje- og energiministeren set til side råd frå eige fagorgan og tillet rekordstore klimagassutslepp på feltet Balder, må ein reagere. Det er altså ikkje berre i gasskraftsaka fagorgan skal kneblast. Òg på sokkelen vel Regjeringa å sjå bort frå dei råda som blir gjevne.

Arbeidarpartiregjeringa viser i klimapolitikken at det er ideologien til Framstegspartiet som vinn fram. For olje- og energiministeren, som for Framstegspartiet, er klimaproblem tydelegvis noko som SV og miljørørsla har funne på. Det er nok ein gong heilt tydeleg at Arbeidarpartiet ikkje tek klimaproblema på alvor. Det er eit faktum som den som kan sjå, ser. Og når ESSO sjølv seier at dei må stengja produksjonen i berre to dagar, er det heilt vanvitig at statsråd Akselsen vel å tillata så store utslepp som det her er snakk om. Å halda seg inne med dei store oljeselskapa er tydelegvis viktigare enn å gjera noko med klimaproblema, klimaproblem som faktisk kostar tusenvis av menneskeliv i året. Dette er uakseptabelt. Eg har sendt eit skriftleg spørsmål til statsråden om denne konkrete saka, men han kan jo starta med å svara i dag, dersom han ønskjer det.

Miljørørsla, fiskerierorganisasjonar og SV ønskjer at ein skal vurdere å oppretta verneområde til havs. På same måte som me har spesielle verneområde på land, må me kunna ha det til havs, ikkje minst for å ta vare på og sikra våre felles fiskeressursar, men sjølvsagt òg for å ta vare på viktige område for sjøfugl. Og for å vera litt dagsaktu-

ell – etter ulykka med «Green Ålesund», som er relativt lita i denne målestokken, er altså 5 000 fuglar truga av oljesøl. Me kan berre tenkja oss kva som ville skje i forhold til denne problematikken under ein hauststorm i Barentshavet dersom ein hadde ein blow out.

Det er forstemmande at Regjeringa også her vel alliansar til høgre. Regjeringspartiet vil ikkje vera med på eit forslag frå SV om å setta ned eit utval til å vurdere dette, eller vera med på eit forslag frå sentrumpartia om å vurdere vernesoneproblematikken.

Det er trist at miljøinteressene nok ein gong ser ut til å tapa i Arbeidarpartiet. For AUF og andre som utetter seier at dei er opptatt av miljøspørsmål, må det å vera med i dette partiet etter kvart vera ein svært smertefull prosess så lenge miljøinteressene tapar heile vegen.

Noreg og norske selskap har eit høgt aktivitetsnivå internasjonalt. I denne samanhangen er det viktig at me har ein etisk standard som toler dagslys. Det er derfor nødvendig å hugsa på vår eiga oljehistorie og vår politikk i forhold til utanlandske selskap. Noreg og norske selskap har eit spesielt ansvar for å syta for at verksemda ikkje er rein utbytting, men faktisk medverkar til ei positiv utvikling for den nasjonalstaten me er til stades i, anten det er i Aserbajdsjan eller i Nigeria.

Eg tar med dette opp SVs forslag.

Presidenten: Hallgeir H. Langeland har tatt opp det forslaget han refererte til.

Tore Nordtun (A) (komiteens leder): Naturgass er en av de aller viktigste naturressursene Norge har. Som kjent startet vår gasseksport allerede i 1977 med store leveranser fra Ekofisk-feltet til Emden. Eksport av naturgass var i 1999 på hele 45,5 milliarder Sm³, og den norske gasseksporten utgjorde i underkant av 2 pst. av verdens totale gassforbruk. Som gasseksportør befinner Norge seg blant verdens ti største. Rundt 10 pst. av Vest-Europas gassforbruk dekkes av den norske gassen.

Med disse ressursene er vi som nasjon i en unik posisjon. Ser vi på markedene vi eksporterer til, er de vant til å bruke gass innen ulike områder, de har et godt utbygd distribusjonsnett, og avstandene fram til de store befolkningsgruppene og konstallasjonene er korte. Ser vi dette i sammenheng med de store miljøutfordringene, og at vi har gass som er langt mindre forurensende enn alternativen, er vi som sagt i en meget gunstig posisjon.

Ser vi framover mot 2020, vil et fullt integrert nettverk for gasstransport være på plass i Europa. Der må vi være med som en av hovedaktørene. Jeg ser fram til behandlingen av Statoil og SDØE som vi skal ha i Stortinget.

Vi må i den sammenheng også rette blikket rundt oss, og der ligger det land som enten er eller kommer til å bli store gassprodusenter. De kommer til å konkurrere med hverandre om å levere gass, og dermed vil prisene gå ned. Nå må Norge tenke særdeles strategisk framover når det gjelder denne viktige råvaren vår som vi skal inn på markedene med. I Norge må vi, som hovedeier i de store selskapene, også tenke grundig gjennom hvordan vi – jeg holdt på å si – skal parre føttene i det løpet i Europa.

Denne meldingen som vi har til behandling, har også tatt inn en del om konkurranseevnen på norsk sokkel. Den kan alltid diskuteres, men jeg tror den industrien skal tenke seg litt om når det gjelder fra hvilken innfallsvinkel de skal møte disse utfordringene og diskutere rammebetingelsene for norsk sokkel. Rammebetingelsene for norsk sokkel dreier seg ikke bare om ulike prinsipp, men også om hele innretningen på skattesystemet. Jeg håper at vi kan ta dette innover oss, og at vi også kan få en debatt om et skattesystem som i sterkere grad gjør det mulig for mindre selskaper å aktivisere mindre felt og ta opp restproduksjonene, noe som er viktig på norsk sokkel. Dermed får vi også en skikkelig og bedre høsting.

Jeg vil også rette oppmerksomheten mot en annen utfordring som vi har. Det er de store CO₂-utslippene på norsk sokkel. Jeg ser fram til videre debatter omkring dette og om å få en sterkere elektrifisering på norsk sokkel, slik at vi kan starte gasskraftverk som har kabler ut til norsk sokkel for å få bort de store og tunge CO₂-utslippene. Jeg tror det vil være tjenlig på lengre sikt.

Det jeg også kunne tenkt meg en grundigere drøfting av framover, er rekrutteringen til denne industrien. Det er mange som liker, og mange som faktisk elsker, å snakke om denne industrien som en industri som går inn i solnedgangen. Men dette er en framtidsrettet industri på høyt nivå. Vi har en av de mest kvalifiserte arbeidsstokkene i hele verden på ulike områder. Da synes jeg at vi skulle være mer optimistiske også når det gjelder framtiden til denne industrien, slik at kommende generasjoner ser det som en utfordring å ta fatt på denne virksomheten.

Til slutt vil jeg si at vi må – og det har vi gjort også, det viser budsjettet – sette sterkere fokus på innenlands bruk av gass. Det er med glede vi nå ser at de første skrittene er tatt her, men det må også videre oppfølging til senere. Jeg viser til de pilotprosjektene Stortinget nå går inn og støtter etter innstilling fra Regjeringen. Men det som jeg kunne tenke meg, er at man nå tar mer fatt på en interdepartemental samordning av bruk av gass innenlands, slik at det skjer en sterkere koordinering og en sterkere verdiskapning i Norge på dette området.

Statsråd Olav Akselsen: Olje- og gassverksemda er landets viktigaste næring. Dei ressursane me er så heldige å ha utanfor kysten vår, må forvaltast i eit langsiktig perspektiv.

Næringa er avhengig av at me lagar stabile rammeverk og gjev moglegheiter for vidare utvikling. Det har vore og er viktig med brei politisk semje om hovudtrekka i olje- og gasspolitikken, fordi denne næringa betyr så mykje for landet vårt. Eg er derfor glad for den oppslutninga Regjeringa har fått om framlegga i oljemeldinga. Eg håpar me kan byggja vidare på denne semja i saker som eg veit kjem.

Stortingsmeldinga om olje- og gasspolitikken har ein viktig bodskap: Me skal forenkla og forbedra rammeverket og gjera norsk sokkel meir konkurransedyktig.

Petroleumsressursane i nye delar av verda er blitt tilgjengelege for internasjonale oljeselskap. Dette har gjeve

den internasjonale oljeindustrien fleire stader i verda å velja mellom når den skal gjera sine investeringar. For å trekkja investeringar til norsk sokkel må me betra norsk sokkel si konkurransekraft. Utan ein konkurransedyktig sokkel vil me ikkje kunna sikra ei fullgod ressursforvaltning, noko som vil føra til reduserte inntekter til fellesskapet.

Me har òg sett at fleire av dei store oljeselskapa har slått seg saman til større einingar. Det betyr at dei norske selskapa møter auka konkurranse heime og ute. Me må bidra til å styrkja dei norske selskapa, slik at dei kan møta denne konkurransen.

Eg er glad for at dei tiltaka som tek sikte på å styrkja kontinentalsokkelen si konkurransekraft, får brei oppslutning frå energi- og miljøkomiteen. Eg vil gje Stortinget ei tilbakemelding på framdrift i oppfølginga av meldinga i samband med revidert nasjonalbudsjett, slik som komiteen ber om.

Omsynet til miljøet vil vera avgjerande for om petroleumsverksemda kan utvikla seg vidare på norsk sokkel. Ein må òg kunna driva i forståing med andre næringsinteresser, særleg fiskeri. Det er viktig for meg at me klarar å balansera desse omsyna på ein god måte. Tiltak som no blir sette i verk, vil betra denne balansen.

I neste stortingsmelding om olje- og gassverksemda tar eg sikte på å avklara og avvega interessene i område der petroleumsaktivitet kan koma i konflikt med fiskeri og miljø.

Eg er særleg opptatt av at me ser til at petroleumsverksemda blir driven på ein måte som gjer arbeidsplassane trygge og gode for dei tilsette, og med lågast mogleg risiko for ulukker. Dette er noko som oljeselskapa må ta på alvor. Dette området er òg noko eg vil prioritera høgt framover. Eg viser til at kommunal- og arbeidsministeren har sagt at ho vil leggja fram ei eiga stortingsmelding om helse, miljø og tryggleik på sokkelen. Justisministeren har òg sagt at Regjeringa legg opp til å koma tilbake med ei melding om redningshelikopterberedskap på sokkelen.

Norsk leverandørindustri har dei siste åra slite med låg ordreinngang, permitteringar og oppseiingar. Frå 1998 til 2000 er talet på tilsette i oljenæringa redusert med 20 pst. Dei fleste av desse var tilsette i leverandørindustrien.

Utbyggingsprosjekta Grane, Kvitebjørn, Ringhorne og Valhall har ført til at det igjen er aktivitet ved dei fleste offshoreverfta langs kysten vår. Optimismen er på veg tilbake.

Leverandørindustrien er enno inne i ein omstillingsfase og står overfor store utfordringar. Skal me òg i framtida utnytta ressursane på norsk sokkel effektivt, er det viktig med ein konkurransedyktig offshoreindustri med base i Noreg. Samstundes må me sjå norsk sokkel som ein del av ein ny marknad, verdsmarknaden, og norsk offshoreindustri som ei internasjonal næring, med dei moglegheitene og dei utfordringane det fører med seg.

I St.prp. nr. 19 for 2000-2001, framlagt 17. november i år, gjorde departementet greie for dei siste kostnadsoverslaga for Åsgardkjeda. Etter at proposisjonen blei fremja, fekk departementet opplyst at nye studiar viser

ein ny kostnadsauke. Det er likevel Statoil si vurdering at dei totale utbyggingskostnadene vil liggja innanfor den skisserte ramma som låg til grunn for departementet si orientering. Eg vil seinare koma tilbake til Stortinget med informasjon om dei faktiske kostnadstala for dette prosjektet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Øyvind Vaksdal (Frp): Fremskrittspartiet har i dag fremmet et forslag om at auksjonsprinsippet skal legges til grunn ved tildeling av konsesjoner, men det ser dessverre ikke ut som vi oppnår flertall for dette, iallfall ikke i denne omgang.

Jeg vil derfor spørre statsråden: Har Olje- og energi-departementet vurdert å ta i bruk anbudsprinsippet ved tildeling av konsesjoner? Og ser ikke statsråden at konkurranse på like vilkår på norsk sokkel også kan virke positivt når norske selskaper skal konkurrere internasjonalt?

Statsråd Olav Akselsen: Alt frå dag *ein* i norsk oljepolitikk har det vore viktig å ha konkurranse på norsk sokkel, ein kombinasjon mellom utanlandske og norske selskap, mellom statlege og private selskap. Samstundes har det vore viktig å ha styring med utviklinga. Derfor har ein lagt opp til ein konsesjonspolitikk, ein konsesjonspolitikk som fram til no har gjeve dei resultatata som ein har ønskt seg.

Det er sjølv sagt slik at ein fleire gonger – vil eg tru – har vurdert andre måtar å gjera dette på, inkludert auksjonsprinsippet. Men eg har ikkje sett nokon grunn for å endra politikken på dette området.

Det er sjølv sagt viktig at dei som får moglegheit til å driva aktivitet på norsk sokkel, gjer det på ein måte som gjev avkastning òg for den norske staten, som er eigar av desse ressursane. Men me har meint at den beste måten å få denne avkastninga på, har vore gjennom skattesystemet og ikkje ved å selja delane ein for ein. Me meiner altså at me har hatt eit system som har fungert bra. Det vidareutviklar me no, ved bl.a. å opna for gruppesøknader og den typen ting.

Når det gjeld spørsmålet om likestilling med andre område i verda der ein driv denne typen aktivitet, er det, som eg er kjend med, svært få område som baserer politikken sin på at ein berre sel ut konsesjonar etter eit auksjonsprinsipp. Det er i all hovudsak heilt andre typar lisenstildeling ein har. Mange av dei liknar på den me opererer med i Noreg.

Hilde Frøfjord Johnson (KrF): Det har i forbindelse med budsjettet vært en debatt om Demo 2000 og det utmerkede forslag som sentrumsregjeringen i sin tid la frem. Jeg tror – uten å ta munnen for full – at verken statsråden eller vi roper høyt hurra for resultatet av budsjettet i den sammenheng. Derfor er jeg opptatt av å finne ut hvordan vi videre kan satse på Demo 2000, siden statsråden ikke kom inn på det i sitt innlegg.

Representanten Høie fra Høyre siterte en halv komite-merknad, som gir et helt galt bilde av hva som er det faktiske forhold, for der står det nemlig også at man skal satse på nye områder som kan forsterke inntekspotensialet, muliggjøre utbygging, bedre den miljømessige profilen og øke grunnlaget for eksport, altså en økt satsing på Demo 2000.

Vi har flere måter å gjøre det på, og det er det jeg ønsker å utfordre statsråden på. Ved budsjettforliket økte man Forskningsfondet med 500 mill. kr. Forskningsrådet og forskningsinnsatsen fikk 100 mill. kr mer. Det etableres en ny tilskuddsordning fra 1. juli 2001 som gir 200 mill. kr mer, og i alle disse sammenhengene er energi og miljø et satsingsområde. Jeg vil utfordre statsråden på betydningen av at han deltar i kampen om disse bevilningene, og sørger for at petroleumsteknologisk forskning får en etterlengtet satsing og sikrer at den bevilningen som nå er for 2001, ikke medfører en nedtrapping av Demo 2000. Det eierforhold vi har til dette, betyr også – håper jeg – at de resultatene en har oppnådd, medfører en økt innsats.

Det andre jeg vil utfordre statsråden på, er CO₂-frie gasskraftverk og forsknings- og utviklingsinnsats i den sammenheng. Arbeiderpartiet har tidligere uttalt at de ønsket å bidra til å komme med en tiltakspakke som vi tilsvarende foreslo i mars i år. Og mitt spørsmål er: Når kommer tiltakspakken? 20 mill. kr er etter vår oppfatning ikke nok for å bidra til den satsingen som må til i klimasammenheng.

Kirsti Kollle Grøndahl hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Olav Akselsen: Denne replikken oppfatar eg framfor alt som ei støtte til statsråden sitt arbeid med å syta for at det blir forskning òg på dette området. Den støtta tar eg sjølv sagt med meg vidare.

Når det gjeld Olje- og energidepartementet, er det slik at alt i alt var det ein liten auke i forskning på dette området, men det er sant, som alle her i salen veit, at Demo 2000 fekk ein nedgang i budsjettet for inneverande år.

Det som ligg til grunn for Regjeringa sin forskingspolitikk, er det som kom fram i stortingsmeldinga om forskning, som blei behandla i februar i år, der ein fremja fire område som ein skal satsa spesielt på – energi og miljø er eitt av dei. Det er klart at det vil vera ei viktig rettesnor for den satsinga Regjeringa skal leggja opp til på dette området, og for fordelinga av midlane som er stilte til disposisjon.

Når det gjeld CO₂-fri gasskraft og satsing på det, er eg glad for at det er stor semje om at me har eit potensial å henta ut her, og at det var oppslutning om dei midlane som Regjeringa foreslo på dette området. Det er slik at Regjeringa har varsla at ein til våren vil koma tilbake igjen med ei klimamelding for oppfølging av våre nasjonale tiltak og dei internasjonale tiltaka, bl.a. Kvoteutvalets innstilling. Eg vil ikkje her og no seia med 100 pst. tryggleik at dette med CO₂-fri gasskraft vil bli handtert der, for det er miljøvernministeren som skal leggja fram

den meldinga, men eg vil signalisera at det er veldig viktig for oss å få til ei slagkraftig forskning på dette området, og vi ønskjer å ha Stortinget med oss i dette arbeidet. På dette området òg oppfatar eg replikken meir som eit signal om at me her ønskjer ein felles politikk.

Bent Høie (H): I forhold til Demo 2000 var vår bekymring at halve merknader ofte gir hele sannheten. Derfor var spørsmålet fra Hilde Frafjord Johnson bra i forhold til at det var offensivt, men svaret fra statsråden burde i så måte vært like offensivt. Og det oppfatter jeg ikke at det var, så vi er fortsatt bekymret, men håper at en her tar med signaler om at dette er en sak som Stortinget er opptatt av.

Mitt spørsmål til statsråden gjelder NOU 2000: 18. I mitt innlegg kom jeg med en utfordring i forhold til når vi får en avklaring av hva som er Regjeringens standpunkt i forhold til dette spørsmålet. Statsråden har sikkert, på lik linje med Høyre og andre, oppfattet at dette er et spørsmål som næringen er svært opptatt av å få en avklaring på. Komiteens leder, Tore Nordtun, fra Arbeiderpartiet, har nærmest bedt Oljeindustriens Landsforening, OLF, gå i takt i denne saken, men det må jo være svært vanskelig å gå i takt når Regjeringen ikke engang har satt melodien. Derfor er det nødvendig nå å få vite: Når kommer denne saken? Når kommer Regjeringens standpunkt?

Det neste er: Vil statsråden i forhold til denne saken følge opp de klare og gode intensjoner som ligger i denne meldingen, og ikke minst følge opp den gode analysen som statsråden selv kom med i dag i sitt innlegg i forhold til konkurransesituasjonen når det gjelder investeringer på norsk sokkel i forhold til andre områder. Vil statsråden i denne saken gjøre en ekstra innsats for å nå fram i forhold til sin kollega i Finansdepartementet?

Statsråd Olav Akselsen: Eg kan forsikra Høie og andre som måtte vera interesserte i det, at eg gjer ein slik innsats kvar dag, med godt resultat. Eg vil òg forsikra om at me gjer det me kan for å vidareføra Demo 2000, og at det er ambisjonen vår.

Når det gjeld spørsmålet om skattepolitikk, skjønar eg jo at ein ønskjer ei avklaring, men trass i alt har det no berre vore normal framdrift i denne saka. Den blei altså fremja som ein NOU seint i vår/tidleg i sommar. Regjeringa har sendt den ut på høyring. Den er no på internhøyring. Planen er at denne skal koma så tidleg til Stortinget at Stortinget får behandla den før ein går frå kvarandre i sommar. Eg kan ikke seia nokon eksakt dato, for det er eit anna departement som skal leggja fram denne saka. Men ambisjonen er heilt klar: Dette skal vera ei sak som Stortinget får til behandling til våren, og så får me sjølvstakt koma tilbake til innhaldet då. Men det er klart at me no har lagt fram ei stortingsmelding som viser ei retning, og det må òg få verknad når ein behandlar denne saka og skattenivået på norsk sokkel, ikkje minst skattesystemet på norsk sokkel.

John Dale (Sp): Eg vil igjen fokusera på dei nye fullmaktene Regjeringa har skaffa seg i utbyggingssaker på sokkelen.

Etter innlegg her i salen kunne det forventast at statsråden i innlegget sitt hadde presentert nærare dei argumenta som talar for den omlegginga som her skjer, for slike argument har me sett lite av i St.meld. nr. 39 for 1999-2000.

Dessutan vil eg spørja statsråden om han synest det er ukomplisert at det på denne måten vert ført makt frå Stortinget til Regjeringa. I staden for å kopla Stortinget sterkare inn i den oljepolitiske vedtaksprosessen skjer det motsette her. Korleis vurderer statsråden denne situasjonen?

Statsråd Olav Akselsen: Først må eg jo presisera at ei stortingsmelding er eit forslag frå Regjeringa til Stortinget, og så er det Stortinget som tar avgjerdene. I dette tilfellet er det eit fleirtal på Stortinget som meiner at ein kan handtera desse spørsmåla på ein annan måte enn det som har vore tilfellet fram til no.

Eg er ikkje einig med representanten Dale når han seier at dette i vesentleg grad påverkar maktforholdet mellom Regjeringa og Stortinget, fordi dette dreier seg om saksbehandling i enkeltsaker. Oljepolitikken blir jo trekt opp i oljemeldinga og i meir generelle vendingar knytte til årsbudsjettet for dei enkelte åra – ikkje i tilknytning til enkeltsaker. Erfaringa mi er at alle dei sakene som blei fremja i løpet av 1990-talet, fekk godkjenning frå Stortinget rett og slett fordi Stortinget på førehand hadde gjeve generelle retningslinjer for korleis politikken på dette området skulle fungera. Og den fungerer slik at har ein først fått løyve til å leita og ein finn noko, skal ein òg få løyve til å ta ut desse ressursane når ein kjem så langt. Derfor vil eg først og fremst seia at eg ikkje ser den store motsetnaden som John Dale skisserte, først og fremst i innlegget sitt.

Det er slik at me i den seinare tida har opplevd veldige svingingar i marknaden for offshoreindustrien. Då me begynte å jobba med desse spørsmåla, var ønsket vårt å få mest mogleg stabilitet og få til rammevilkår som gjer at norsk sokkel blir attraktiv. Då gjekk me gjennom ei rekkje tiltak, og dette tiltaket var eitt av dei. Eg meiner at me no kan få ei betre og raskare saksbehandling. Dessutan – og ikkje uvesentleg – trur eg at me no får ei meir realistisk budsjettering. Me har vel hatt eksempel på at ein del litt urealistisk har pint seg under denne grensa for å få auka overskridingane. Eg trur òg at ein del prosjekt som naturleg hang saman, blei splitta opp som enkeltprosjekt for at ein skulle unngå å måtta koma til Stortinget. Det er i alle fall noko ein no unngår.

Hallgeir H. Langeland (SV): Eg ønskjer at statsråden skal koma litt inn på dei faktiske forholda knytte til klimaproblemet.

Som eg sa i innlegget mitt, opplever eg at Arbeidarpartiet i sin praktiske politikk følgjer opp Framstegspartiets filosofi om at det ikkje eksisterer noko klimaproblem. Dette illustrerer eg ved at Arbeidarpartiet, som går inn for eit visst tal gasskraftverk – eg veit ikkje kor mange – berre gjev fullmakt til det. Ein vil nå få ein sterk auke i privatbilismen, og ein vil få meir trafikk på vegane ved at

ein flytter trafikken frå bane til veg. Og så har ein nå det siste eksemplet, der statsråden gir Esso løyve til å fakla 150 000 m³ gass. Er det slik at det eksisterer eit klimaproblem, og er dei eksempla eg nemnde, eit uttrykk for at Arbeidarpartiet tar klimaproblemet på alvor?

Punkt 2 er knytt til kva slags funksjonar Statens forurensingstilsyn, SFT, og Oljedirektoratet skal ha når Arbeidarpartiet sit i regjeringsposisjon. Me opplevde jo at SFT vart instruert i gasskraftsaka, og etter Dagbladet får Oljedirektoratet ikkje medhald frå statsråden når det kjem med sine faglege tilrådingar. Kva slags funksjon skal desse fagorganane ha etter statsråden si mening?

Statsråd Olav Akselsen: Det er heilt rett at det er usemje mellom SV og Arbeidarpartiet når det gjeld ein del verkemiddel knytte til klimapolitikken. Men eg vil likevel håpa at me slepp å koma med skuldingar om at den andre parten av den grunn ikkje er opptatt av desse spørsmåla.

Arbeidarpartiet har heilt frå dette kom på dagsordenen, ønskt å ta omsyn til og aktivt ta opp kampen mot klimaproblema. Men etter vår måte å tenkja på er dette eit internasjonalt spørsmål og treng derfor først og fremst internasjonale løysingar. Det er òg ein av grunnane til at Arbeidarpartiet har vore ein pådrivar for å få til ein internasjonal klimaavtale, noko som me langt på veg fekk stadfesta at verda ville vera med på, gjennom Kyoto-avtalen. Så får me alle håpa at ein kjem vidare i den prosessen, og at me får eit system som alle land må innordna seg under, Noreg inkludert.

Så er det nokre konkrete spørsmål knytte til eit felt i Nordsjøen, og då er det ikkje slik at departementet på nokon som helst måte har overprøvd SFT i den samanhengen. På Balder-feltet hadde ein tekniske problem som gjorde at ein ikkje kunne greia å halda det volum som ein tidlegare var einig om. Det har vore brevveksling, fram og tilbake, på dette området, og ein har no fått eit nytt volum, eit volum som er mykje lågare enn det Esso har søkt om, og som faktisk har ført til at Esso har måtta redusera produksjonen sin på dette området. Me følgjer denne saka nøye, og det er altså slik at Esso har sagt at dei skal utbetra desse tinga i løpet av første kvartal neste år. Eg meiner den saka òg er handtert på rett måte.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.
Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5.
(Votering, se side 1486)

S a k n r . 6

Innstilling frå kommunalkomiteen om forslag frå stortingsrepresentantane Karin Andersen og Hallgeir H. Langeland om å fremja ei tilleggs melding til St.meld. nr. 39 (1999-2000) om olje- og gassverksemda som skal retta spesiell merksemd på oljearbeidarane sine vilkår og på helse-, miljø- og sikkerhetsaspekt ved arbeid knytta til norsk sokkel (Innst. S. nr. 47 (2000-2001), jf. Dokument nr. 8:90 (1999-2000))

Presidenten: Etter ønske fra kommunalkomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 45 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene: Arbeidarpartiet 10 minutter, de øvrige gruppene 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt anledning til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) (ordfører for saka):

Det er behov for eit sterkare søkjelys på helse, miljø og tryggleik på sokkelen. Det var eit gjennomgangstema i samband med føregåande sak, St.meld. nr. 39 for 1999-2000. Det er såleis fagpolitisk semje om å oppfylle intensjonen i Dokument nr. 8:90 for 1999-2000. SV utdjupa i sitt forslag tolv område som det er knytt ulike helse-, miljø- og tryggleiksaspekt til. Kommunal- og regionalministeren gjer i sitt brev til komiteen greie for tiltak som det no blir arbeidd med. Ho ser òg behov for ei eiga melding, og ho utdjupar òg ytterlegare tema som det er aktuelt å ta med i ei slik melding. Komiteen legg til grunn at alle nemnde aspekt blir tatt vare på.

Kommunalkomiteen har på eit eige seminar i oktober, og òg ved eit besøk i Nordsjøen, sjølve vidd fleire av desse områda merksemd. Komiteen uttrykkjer uro overfor signal som kjem fram i denne samanhengen. Frå Senterpartiet si side vil vi spesielt framheva Oljedirektoratet si understreking av ei urovekkjande utvikling. Det er m.a. kasta lys over utviklinga av såkalla hendingar rapporterte til Oljedirektoratet. Mens talet på rapporterte hendingar i 1996 var 139, vart det meldt om 423 i 1999, og i 2000 var talet pr. 5. september 333. Annan statistikk underbyggjer dette biletet.

Når det gjeld innhaldet i meldinga, trekkjer komiteen spesielt fram følgjande tema: aldring av personell, aldring av innretningar, vedlikehald, endringsprosessar, overvaking av tryggleiksnivå, miljøomsyn, arbeidstakar-medverknad og tilsynsstyresmaktene sine oppgaver.

Statsråden skriv i sitt brev til komiteen at ho har som mål ei melding hausten 2001/våren 2002. Dette er bakgrunnen for – trur eg eg vil seie – den smule usemje om framdrifta som framgår av innstillinga frå komiteen. Vi meiner det hastar med ei eiga melding. Fleirtalet ynskjer meldinga snarleg, slik at ho kan handsamast hausten 2001. Det forstås eg òg det allereie er brei semje om i energi- og miljøkomiteen.

Komiteen er òg opptatt av at beredskapen no i mellomtida ikkje blir svekt. Det gjeld både internt på plattform og eksternt i form av fartøy og helikopter. Som saksordfører er eg kjend med at det for tida går føre seg arbeid som kan definerast som styrking av beredskapen. Eg føreset sjølv sagt at eit slikt arbeid held fram, og at eventuelle endringar for å styrkja beredskapen blir sett i verk ut frå Oljedirektoratet sine godkjenningssprosedurar. Eg synest at det som er sagt i dag frå ulike parti, understrekar den breie semja som involverte statsrådar her vil ha i arbeidet med ei eiga melding. Det må vera eit godt utgangspunkt.

Berit Brørby (A): Saksordføreren har gjort grundig rede for kommunalkomiteens synspunkter, men bare noen få, korte kommentarer fra min side også.

Helse-, miljø og sikkerhetsaspektet ved arbeid knyttet til norsk sokkel er noe som opptar kommunalkomiteen, og det er ingen tvil om at denne virksomheten er forbundet med stor risiko. Vi kan derfor ikke la være å foreta oss noe. For å bli oppdatert på området avholdt kommunalkomiteen, som også Magnhild Meltveit Kleppa nevnte, et heldagsseminar for noen uker siden, hvor all sikkerhet både til lands og til vanns ble analysert, og det er ikke minst økonomisk store utfordringer forbundet med f.eks. å sikre tunneler i Norge.

Sist fredag, den 15. desember, kunne vi lese i avisen om rekordmange ulykker etter såkalte uønskede hendelser på sokkelen. Oljedirektoratet hadde fram til utgangen av november i år fått melding om hele 464 tilfeller av uønskede hendelser. Bare i løpet av få år har det vært en økning på mellom 200 og 300 pst. i slike uønskede hendelser, og det er svært bekymringsfullt. Slike hendelser har et stort ulykkespotensial både internt og eksternt, og derfor er sikkerheten på sokkelen av fundamental betydning.

Kommunalministeren har i brev til komiteen opplyst at det for tiden er iverksatt en rekke viktige tiltak og utredninger som vil være av stor betydning for en melding om sikkerheten i petroleumsvirksomheten, bl.a. et nytt samlet HMS-regelverk som er på offentlig høring. Derfor anbefalte kommunalministeren at en samlet melding til Stortinget med fokus på helse-, miljø- og sikkerhetsaspekter ved å arbeide offshore ikke blir framlagt for Stortinget før høsten 2001, slik at alle viktige innspill kan samles i én melding.

Det er ingen tvil om at det er viktig snarest mulig å få satt fullt søkelys på helse, miljø og sikkerhet på sokkelen. Dette må imidlertid veies opp mot hensynet til å skaffe et best mulig grunnlag for Stortinget for behandling av dette viktige området.

For øvrig viser jeg til komiteens innstilling.

Hallgeir H. Langeland (SV): Som ein av forslagsstillarane synest eg det er veldig positivt at både energi- og miljøkomiteen og kommunalkomiteen meiner at det må fokuserast sterkare på denne problematikken, og at ein må syta for at det blir ei grundig behandling av dette i Stortinget. Det er òg positivt at statsråden melder tilbake at dette ønskjer også ho. Så SV har ein god dag i dag, for så vidt. Det er kjekt, for det har ofte vore strevsamt, må eg seia, å samarbeida med fagforeiningane som jobbar i forhold til Nordsjøen, og å oppleva diskusjonen her i Stortinget som dreier seg om korleis ein skal bruka dei pengane ein har tent i Nordsjøen, ikkje noko i det heile, iallfall lite, om helse-, miljø- og tryggleiksaspekt knytte til dei folka som faktisk sørger for at ein har nokre pengar å bruka i dette landet. Det er på tide at me får større fokus på dette. At Stortinget er samrøystes, og at statsråden òg sluttar seg til det, synest eg er viktig.

Lat meg òg få presisera ein ting. Eg veit at det er ein del prosjekt som statsråden held på med, og som er i gang. Det er veldig viktig for meg å få seia at sjølv sagt

må ingen av desse stansast, men ein må gå vidare med det ein held på med. Her må ein prioritera tryggleik og ikkje venta på meldinga, for å seia det sånn.

Så har eg til slutt lyst til å utfordra statsråden når det gjeld dette med å etablere t.d. eit tryggleiksdirektorat, der ein samlar alle kontroll- og tilsynsfunksjonane, alt som har med tryggleik å gjera inn i eitt hus, for å seia det sånn. Kunne statsråden filosofera litt over det, om ho ikkje har bestemte meininger om det? For noko av det eg har erfart i arbeidet med denne saka, er at det er veldig mange kokkar som har noko med forskjellige ting å gjera på norsk sokkel, så det ligg ei utfordring der.

Med desse orda ser eg fram til at det kjem ei eiga stortingsmelding om tryggleik offshore.

Statsråd Sylvia Brustad: La meg først få si at jeg er glad for Stortingets engasjement på dette viktige området, og som Stortinget er kjent med, vil Regjeringa neste høst komme tilbake med en egen stortingsmelding som dreier seg om sikkerheten og arbeidsmiljøet i petroleumsvirksomheten. Der regner jeg med at alle spørsmål må få en bred og grundig omtale, også fordi det er ganske lenge sia sist det ble framlagt en egen melding på dette området, i 1993. Som Stortinget er kjent med, ble det i 1998 og 2000 utarbeidet egne sikkerhetskapitler i oljemeldinger framlagt av Olje- og energidepartementet, henholdsvis St.meld. nr. 46 for 1997-98 og St.meld. nr. 39 for 1999-2000.

For tida pågår det en omfattende revisjon av regelverket på sikkerhets- og arbeidsmiljøområdet som vil føre til et enklere og mer oversiktlig regelverk både for næringa og myndighetene. Dette er planlagt å tre i kraft i år 2001, slik Stortinget er kjent med.

Oljedirektoratet har i de senere åra erfart at industrien i større grad enn tidligere velger minimumsløsninger som innebærer at myndighetenes rammebetingelser utfordres. Analyser og vurderinger av risiko viser at storulykkespotensialet og sannsynligheten for at storulykker skal inntreffe, dessverre har gått opp. Samtidig viser analyser foretatt av Oljedirektoratet at skadefrekvensen på norsk sokkel, som gjennom tidligere år har gått ned, kan være i ferd med å snu. Oljedirektoratet registrerer også et økende antall uønskede hendelser i virksomheten.

Disse forholdene sett under ett gjør at det også etter min mening er behov for å gi Stortinget en bred framstilling av sikkerhets- og arbeidsmiljøforholdene på norsk sokkel og av eventuelle tiltak sikkerhetsmyndighetene vil foreslå iverksatt.

Jeg kan også opplyse om at Oljedirektoratet nå arbeider med et prosjekt om utviklinga av risikonivået på norsk sokkel. Formålet er å utvikle en modell for å vurdere risikonivået samt å produsere årlige analyserapporter for norsk sokkel.

Dette er et prosjekt jeg finner veldig interessant, og som jeg tror også næringa har store forventninger til. Dette arbeidet vil derfor utgjøre et viktig grunnlag for selskapenes og myndighetenes bidrag til sikkerhetsmessig forsvarlig virksomhet og etter min mening også ut-

gjøre et viktig bidrag i forhold til den meldinga som skal fram for Stortinget.

Jeg kan også opplyse at det nylig er etablert et kontaktforum hvor myndighetene, næringa og arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene er representert. Kontaktforumet er ment å skulle ta opp og drøfte aktuelle sikkerhetsmessige og arbeidsmiljømessige forhold ved virksomheten på norsk sokkel. Etter min mening vil det være naturlig og hensiktsmessig at dette forumet også kan gi innspill til omfang og innhold i en slik sikkerhetsmelding.

For øvrig har jeg merket meg alle de forslag som kommunalkomiteen har til temaer i meldinga, og jeg mener det er naturlig at alle sentrale forhold vedrørende sikkerhet og arbeidsmiljø vil bli gitt en grundig omtale i den meldinga som skal komme.

Til det siste spørsmålet fra representanten Langeland omkring et eget direktorat eller departement, må jeg si at jeg ikke kan ta det på strak arm, bortsett fra at jeg tror det er ganske bred enighet om at når det gjelder spørsmålet om sikkerhet i vid forstand, også innenfor det vi har diskutert her i dag, er det nok behov for noe mer samarbeid og samordning enn det vi kanskje har sett i noen tilfeller, så det er selvfølgelig også Regjeringa opptatt av. Men hvordan og hva svaret er på det, har ikke jeg fasiten på her og nå. Det må vi utrede grundig først.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 6. (Votering, se side 1486)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Da skulle vi være klare for votering.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Presidenten refererer forslag til vedtak i muntlig innstilling fra Stortingets presidentskap om midlertidig endring i Stortingets forretningsorden:

§ 53 nr. 3 tredje punktum skal lyde:

«En representant kan stille ett spørsmål i en ordinær spørretime.»

Endringen trer i kraft straks og gjelder inntil utgangen av mars 2001.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes mot 6 stemmer.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet:

St.meld. nr. 47 (1999-2000) – om disponering av utrangerte rørledninger og kabler på norsk kontinentalsokkel – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Under debatten har Hallgeir H. Langeland satt fram et forslag på vegne av Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen å utrede miljømessige avgrensninger knyttet til kjøp og import av kraft, slik at bl.a. import av kraft produsert av sterkt forurensende kullkraftverk kan unngås.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble mot 6 stemmer ikke bifalt.

Komiteen hadde innstillet:

St.meld. nr. 9 (2000-2001) – om kraftutvekslinga mellom Noreg og Danmark – vert å leggje ved protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten er det satt fram to forslag. Det er:

- forslag nr. 1, fra Øyvind Korsberg på vegne av Fremskrittspartiet
- forslag nr. 2, fra Hallgeir H. Langeland på vegne av Sosialistisk Venstreparti.

Jan Tore Sanner (H): Det gjelder forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet. Et identisk forslag var tatt opp i forbindelse med finansinnstillingen og også da nedstemt.

Jeg vil oppfordre Fremskrittspartiet til å gjøre det om til et oversendelsesforslag i og med at man nå ber Regjeringen om å se på ulike tiltak for å redusere SO₂-utslippene. Dersom Fremskrittspartiet ikke gjør det om til et oversendelsesforslag, vil jeg anbefale Høyres gruppe å stemme for forslaget.

Presidenten: Så vidt presidenten forstår, har dette allerede vært til vurdering. Spørsmålet er: Skal vi votere direkte over forslaget? – Det blir bekreftet.

Presidenten: Vi starter med å votere over forslag nr. 2, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å fremlegge konkrete forslag i Revidert budsjett for 2001 til å redusere SO₂- utslippene ved å ta i bruk inntektene fra SO₂-avgifta til f.eks. investeringer i rensetiltak.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble mot 6 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Vi voterer over forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om opprettelse av et fond, hvor svovelavgiften fra prosessindustrien går inn. Dette fondet skal brukes til miljøforbedrende tiltak innen prosessindustrien.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 74 mot 34 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 11.50.06)

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget samtykker i at Norge ratifiserer en protokoll av 30. november 1999 til konvensjonen om langtransportert grensekryssende luftforurensning av 13. november 1979, som gjelder reduksjon av forsurening, overgjødning og bakkenært ozon.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 5

Presidenten: Under debatten er det satt fram fire forslag. Det er:

- forslagene nr. 1 og 2, fra Øyvind Vaksdal på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre
- forslag nr. 3, fra Øyvind Vaksdal på vegne av Fremskrittspartiet
- forslag nr. 4, fra Hallgeir H. Langeland på vegne av Sosialistisk Venstreparti.

Det voteres først over forslag nr. 4, fra Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen nedsette et utvalg som skal vurdere om det er nødvendig å etablere spesielle vernesoner på norsk sokkel.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble mot 6 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 3, fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fra og med neste konsesjonsrunde å legge auksjonsprinsippet til grunn ved tildeling av konsesjoner.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 91 mot 17 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 11.51.13)

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 1 og 2, fra Fremskrittspartiet og Høyre.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med en vurdering av å åpne nye områder for leteaktivitet.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen følge opp Hervik-utvalgets forslag til skattestimulans for FoU-virksomhet i næringslivet.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 75 mot 33 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 11.51.32)

Komiteen hadde innstillet:

St.meld. nr. 39 (1999-2000) – Om olje- og gassvirksomheten – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 6

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:90 (1999-2000) – forslag frå stortingsrepresentantane Karin Andersen og Hallgeir H. Langeland om å fremja ei tilleggsmelding til St.meld. nr. 39 (1999-2000) om olje- og gassverksemda som skal retta spesiell merksemd på oljearbeidarane sine vilkår og på helse-, miljø- og sikkerhetsaspekt ved arbeid knytta til norsk sokkel – vert vedlagt protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

S a k n r . 7

Referat

1. (115) Eierskap i Statoil og fremtidig forvaltning av SDØE (St.prp. nr. 36 (2000-2001))
Enst.: Sendes energi- og miljøkomiteen.
2. (116) Billighetserstatninger av statskassen (St.prp. nr. 35 (2000-2001))
Enst.: Sendes justiskomiteen.
3. (117) Asyl- og flyktningepolitikken i Noreg (St.meld. nr. 17 (2000-2001))
Enst.: Sendes kommunalkomiteen.
4. (118) Nord-Trøndelag fylkeskommune sender skriv datert 8. desember 2000 med uttalelse fra fylkestinget om Heimevernets rolle i det nye forsvaret
Enst.: Vedlegges protokollen.

Møtet hevet kl. 11.55.